

รวมคำบรรยาย

ภาคหนึ่ง สมัยที่ ๗๗ ปีการศึกษา ๒๕๖๗ เล่มที่ ๑๐

บทบรรณาธิการ

คำถาม ผู้รับจ้างก่อสร้างอาคาร ก่อสร้างอาคารไม่ตรงตามแบบแปลนและรายการประกอบแบบที่ผู้ว่าจ้างได้รับใบอนุญาตให้ก่อสร้างหลายรายการเป็นเหตุให้อาคารพังทลายลง หากผู้รับจ้างมิใช่ผู้ที่ได้เล่าเรียนมาโดยตรงเพื่อเป็นสถาปนิกหรือวิศวกร แต่ได้รับการฝึกฝนจากการประกอบอาชีพตามปกติ รับเหมาก่อสร้างมาเป็นเวลานานกว่าสิบปี จะเป็นความผิดฐานไม่ปฏิบัติตามหลักวิชาชีพตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๒๗ หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๑๙๖/๒๕๖๖

ประมวลกฎหมายอาญาไม่ได้ให้นิยามของคำว่า "ผู้มีวิชาชีพ" ไว้ จึงต้องถือตามความหมายที่ยอมรับกันโดยทั่วไป ซึ่งตามพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๔ ให้ความหมายของคำว่า "วิชาชีพ" หมายถึง วิชาที่จะนำไปใช้ในการประกอบอาชีพ เช่น วิชาแพทย์ วิชาช่างไม้ วิชาช่างยนต์ และคำว่า "วิชา" หมายถึง ความรู้ ความรู้ที่ได้ด้วยการเล่าเรียนหรือฝึกฝน เช่น วิชาภาษาไทย วิชาช่าง วิชาการฝีมือ ดังนั้น คำว่า "ผู้มีวิชาชีพ" จึงหมายถึง ผู้ที่มีอาชีพที่ต้องอาศัยวิชาความรู้ ความชำนาญหรือผู้ที่มีความรู้ซึ่งอาจได้จากการเล่าเรียนโดยตรงหรือจากการทำงานอันเป็นการฝึกฝนในการประกอบอาชีพเป็นปกติธุระก็ได้ ผู้มีวิชาชีพในการก่อสร้างตามความหมายของประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๒๗ จึงไม่ได้จำกัดเฉพาะผู้ที่ได้เล่าเรียนมาโดยตรงเพื่อเป็นสถาปนิกหรือวิศวกรเท่านั้น แต่หมายรวมถึงผู้ที่มีความรู้ ความชำนาญ ในการทำงานอันได้รับการฝึกฝนจากการประกอบอาชีพตามปกติด้วย

จำเลยรู้จักกับโจทก์ร่วมมาเป็นเวลาประมาณ ๒๐ ปี และโจทก์ร่วมทราบว่า จำเลยมีอาชีพรับเหมาก่อสร้างอีกทั้งจำเลยเป็นผู้ก่อสร้างบ้านของจำเลยซึ่งอยู่ใกล้กับที่ดินของโจทก์ร่วมที่กำลังจะสร้างบ้าน เมื่อจำเลยเสนอว่าจะเป็นผู้รับเหมาก่อสร้างบ้านที่เกิดเหตุโจทก์ร่วมจึงไว้ใจให้จำเลยก่อสร้างบ้านให้โจทก์ร่วม ประกอบกับจำเลยประกอบอาชีพรับเหมาก่อสร้างมาเป็นเวลากว่า ๑๐ ปี แสดงว่า จำเลยเป็นผู้มีความรู้ความชำนาญในการก่อสร้างซึ่งเกิดจากการทำงานรับเหมาก่อสร้างอันเป็นการฝึกฝนในการประกอบอาชีพเป็นปกติธุระ จำเลยจึงเป็นผู้มีวิชาชีพในการก่อสร้างตามความหมายของประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๒๗

คำถาม ข้อตกลงในสัญญากู้ยืมเงินให้คิดดอกเบี้ยทบต้น ต้องกระทำเมื่อดอกเบี้ยค้างชำระครบหนึ่งปีแล้วหรือไม่ และข้อตกลงดังกล่าวมีลักษณะเป็นเบี้ยปรับหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๒๙๐/๒๕๖๖

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๖๕๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ท่านห้ามมิให้คิดดอกเบี้ยในดอกเบี้ยที่ค้างชำระ แต่ทว่าเมื่อดอกเบี้ยค้างชำระไม่น้อยกว่าปีหนึ่ง คู่สัญญาผู้ยืมจะตกลงกันให้เอาดอกเบี้ยนั้นทบเข้ากับต้นเงินแล้วให้คิดดอกเบี้ยในจำนวนเงินที่ทบเข้ากันนั้นก็ได้ แต่การตกลงเช่นนั้นต้องทำเป็นหนังสือ” เมื่อตามสัญญาเงินกู้ ข้อ ๔ ระบุว่า “หากผู้กู้ค้างชำระดอกเบี้ยเกินกว่าหนึ่งปี ผู้กู้ยอมให้นำดอกเบี้ยที่ค้างชำระ มารวมกับเงินต้นเดิมเป็นเงินต้นใหม่และให้คิดดอกเบี้ยจากเงินต้นใหม่นี้โดยจะคิดทบไปทุกปี จนกว่าจะได้รับการชำระหนี้ครบถ้วนตามสัญญา” จึงเป็นกรณีที่โจทก์กับจำเลยซึ่งเป็นคู่สัญญาผู้ยืมได้ตกลงกันเป็นหนังสือให้เอาดอกเบี้ยที่ค้างชำระไม่น้อยกว่าหนึ่งปีทบเข้ากับต้นเงินแล้วให้คิดดอกเบี้ยในจำนวนเงินที่ทบเข้ากันนั้น ซึ่งข้อตกลงดังกล่าวมีผลใช้บังคับได้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๖๕๕ วรรคหนึ่ง และไม่อยู่ในบังคับของข้อห้ามมิให้คิดดอกเบี้ยซ้อนดอกเบี้ยในระหว่างผิดนัดตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๒๒๔ วรรคสอง ทั้งข้อตกลงดังกล่าวกฎหมายไม่ได้บัญญัติว่าต้องกระทำเมื่อดอกเบี้ยค้างชำระครบหนึ่งปีแล้วเท่านั้น ดังนั้น ข้อตกลงดังกล่าวจึงไม่ใช่ข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรมตามพระราชบัญญัติว่าด้วยข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๔ วรรคหนึ่ง วรรคสาม (๙) ฉะนั้น ตราบใดที่จำเลยยังคงค้างชำระดอกเบี้ยแก่โจทก์ โจทก์ย่อมมีสิทธินำดอกเบี้ยที่ค้างชำระไม่น้อยกว่าหนึ่งปีทบเข้ากับต้นเงินและคิดดอกเบี้ยในจำนวนเงินที่ทบเข้ากันนั้นได้ทุกครั้งที่มีการค้างชำระดอกเบี้ยถึงหนึ่งปีเช่นนั้น แม้ว่าจะครบกำหนดชำระคืนและลูกหนี้ได้ชื่อว่าผิดนัดแล้วก็ตาม จะถือว่าโจทก์ใช้สิทธิโดยไม่สุจริตหาได้ไม่ แต่ข้อตกลงดังกล่าวมีลักษณะเป็นการเรียกเอาค่าสินไหมทดแทนที่กำหนดในรูปดอกเบี้ยทบต้นไว้ล่วงหน้าเพื่อความเสียหายอันเกิดจากการที่จำเลยไม่ชำระหนี้ จึงเป็นเบี้ยปรับตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๗๙ หากสูงเกินส่วนศาลมีอำนาจลดเบี้ยปรับลงเป็นจำนวนพอสมควรได้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๘๓ วรรคหนึ่ง

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๐๘๖/๒๕๖๖ วินิจฉัยเช่นกัน

คำถาม ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้นายจ้าง ลูกจ้างและบุคคลอื่นต้องร่วมรับผิดชอบในผลแห่งละเมิด หากนายจ้างชำระหนี้ตามคำพิพากษาไปแล้วจะมีสิทธิที่จะได้รับชดใช้จากลูกจ้างและรับชดใช้สิทธิมาไต่เบี่ยงจากบุคคลอื่นที่ต้องร่วมรับผิดชอบตามผลของคำพิพากษาดังกล่าวได้หรือไม่เพียงใด

คำตอบ มีคำพิพากษาศาลฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๔๓๘๒/๒๕๖๖

ตามคำพิพากษาในคดีก่อน ศาลฎีกามีคำวินิจฉัยในส่วนความรับผิดชอบของโจทก์เพียงข้อหาเดียวว่า โจทก์เป็นนายจ้างของ ป. และ ป. ได้กระทำละเมิดในทางการที่จ้างโจทก์จึงต้องร่วมรับผิดชอบใช้ความเสียหายให้แก่โจทก์ทั้งสามในคดีก่อน และวินิจฉัยถึงความรับผิดชอบของจำเลย โดยสรุปว่า จำเลยดำเนินการด้วยความประมาทเลินเล่อเป็นเหตุให้ ป. มีโอกาสเบียดบังเอาหุ้นของโจทก์ที่มีชื่อ ว. เป็นผู้ถือหุ้นไปโดยทุจริต จึงเป็นการกระทำละเมิดต้องร่วมรับผิดชอบใช้ความเสียหายแก่โจทก์ทั้งสามในคดีก่อนด้วย ข้อเท็จจริงจึงฟังได้ตามคำวินิจฉัยของศาลในคดีก่อนว่า ป. กับจำเลยเป็นผู้ทำละเมิดและต้องร่วมกันรับผิดชอบใช้ความเสียหายแก่โจทก์ทั้งสามในคดีก่อน ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๔๒๐ และเมื่อเป็นหนึ่งร่วม ป. และจำเลย จึงต้องรับผิดชอบเป็นส่วนเท่า ๆ กันตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๒๙๖ ส่วนโจทก์ ต้องรับผิดชอบในฐานะเป็นนายจ้างของ ป. เท่านั้น ความรับผิดชอบของโจทก์และ ป. จึงเสมือนเป็นบุคคลเดียวกันที่ต้องร่วมรับผิดชอบกับจำเลยในการชดใช้ความเสียหายให้แก่โจทก์ทั้งสามในคดีก่อนตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๔๒๕ และเนื่องจากเป็นลูกหนี้ร่วมตามคำพิพากษา โจทก์จึงต้องร่วมรับผิดชอบชำระหนี้ตามคำพิพากษาให้แก่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาโดยสิ้นเชิงเช่นเดียวกับ ป. และจำเลยตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๒๙๑ แต่ความรับผิดชอบของโจทก์นั้น เป็นผลมาจากบทบัญญัติของกฎหมายที่บัญญัติให้นายจ้างต้องร่วมรับผิดชอบกับลูกจ้าง ซึ่งได้กระทำละเมิดไปในทางการที่จ้างด้วย มิได้เป็นผลมาจากการกระทำของโจทก์แต่อย่างใด ดังนั้นเมื่อโจทก์ชำระหนี้ตามคำพิพากษาในคดีก่อนไปแล้ว ย่อมมีสิทธิที่จะได้รับชดใช้จาก ป. ผู้เป็นลูกจ้างตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๔๒๖ และรับช่วงสิทธิมาไล่เบียดจากจำเลยได้อีกส่วนหนึ่งตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๒๒๗ ตามฎีกาของจำเลยก็ยอมรับถึงสิทธิของโจทก์ในข้อนี้ว่าโจทก์มีสิทธิไล่เบียดจากจำเลยได้และมีสิทธิไล่เบียดจาก ป. ได้เต็มจำนวนตามส่วนที่เป็นความรับผิดชอบของ ป. ตามมาตรา ๔๒๖ ข้อโต้แย้งตามฎีกาของจำเลยที่ว่า โจทก์ จำเลย และ ป. เป็นลูกหนี้ร่วมตามคำพิพากษาในคดีก่อน จึงต้องแบ่งความรับผิดชอบในระหว่างลูกหนี้ร่วมด้วยกันคนละหนึ่งในสามส่วน หากจำเลยและ ป. ต้องรับผิดชอบคนละกึ่งหนึ่งเท่ากับโจทก์ไม่ต้องรับผิดชอบและไม่ตรงตามที่ศาลมีคำพิพากษาที่ให้โจทก์ จำเลย และ ป. ร่วมกันชดใช้ความเสียหายให้แก่โจทก์ทั้งสามในคดีก่อน จึงต้องถือว่าโจทก์เป็นผู้ร่วมทำละเมิดด้วย จึงฟังไม่ขึ้น

คำถาม บุคคลที่ซื้อที่ดินจากการขายทอดตลาดตามคำสั่งศาลโดยสุจริตกับบุคคลที่ได้กรรมสิทธิ์ในที่ดินโดยการครอบครองปรปักษ์ที่ยังไม่ได้จดทะเบียน บุคคลใดมีสิทธิ์ในที่ดินดีกว่ากัน

การครอบครองที่ดินในขณะที่เจ้าพนักงานบังคับคดีปิดประกาศขับไล่จะถือว่าเป็นการครอบครองโดยความสงบหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๑๕๐/๒๕๖๕

ผู้คัดค้านซื้อที่ดินพิพาทจากการขายทอดตลาดของเจ้าพนักงานบังคับคดีโดยสุจริต แม้ผู้ร้องครอบครองปรปักษ์จนได้กรรมสิทธิ์ในที่ดินพิพาทก่อนแล้ว ก็ไม่ทำให้สิทธิของผู้คัดค้านในที่ดินดังกล่าวเสียไป ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๑๓๓๐ ทั้งการครอบครองปรปักษ์ซึ่งเป็นทรัพย์สินอันเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ของผู้ร้องนี้ก็ยังไม่ได้จดทะเบียน จึงยกขึ้นต่อสู้ผู้คัดค้านผู้ได้สิทธิมาโดยเสียค่าตอบแทนและโดยสุจริต และได้จดทะเบียนสิทธิโดยสุจริตแล้วไม่ได้ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๑๒๙๙ วรรคสอง หากผู้ร้องจะอ้างสิทธิในการครอบครองปรปักษ์ต่อไป ก็ต้องเริ่มต้นใหม่นับแต่วันที่ผู้คัดค้านจดทะเบียนรับโอนกรรมสิทธิ์ในที่ดินพิพาทจนครบ ๑๐ ปี จึงจะได้กรรมสิทธิ์ในที่ดินพิพาท โดยทั้งนี้ต้องเป็นการครอบครองโดยความสงบและโดยเปิดเผยด้วยเจตนาเป็นเจ้าของตลอดเวลาดังกล่าว

หลังจากผู้คัดค้านจดทะเบียนรับโอนที่ดินดังกล่าวแล้ว ผู้คัดค้านได้ขอให้ศาลออกคำสั่งขับไล่ผู้อยู่อาศัยซึ่งรวมถึงผู้ร้องให้ออกไปจากที่ดิน ผู้คัดค้านได้นำเจ้าพนักงานบังคับคดีไปปิดประกาศขับไล่ผู้อยู่อาศัยรวมถึงผู้ร้องให้ออกไปจากที่ดินดังกล่าว ซึ่งถือได้ว่าเป็นการโต้แย้งสิทธิในการครอบครองที่ดินพิพาทของผู้ร้องแล้ว เมื่อในขณะนั้นผู้ร้องอ้างว่าได้ทำประโยชน์ในที่ดินพิพาทโดยทำถนน ขุดหน้าดิน ทำบ่อเลี้ยงปลาบึงเป็นศูนย์การเรียนรู้และแพร่พันธุ์ปลาบึงปลุกไม้ยืนต้น และพืชผักสวนครัว ทั้งในวันที่เจ้าพนักงานบังคับคดีไปปิดประกาศขับไล่นั้น มีผู้อยู่อาศัยออกมาชดชว้างจำนวนมาก ผู้ร้องได้รู้ถึงการปิดประกาศขับไล่ของเจ้าพนักงานบังคับคดีนี้ด้วยแล้ว จึงถือไม่ได้ว่าการครอบครองที่ดินพิพาทของผู้ร้องตั้งแต่นั้นเป็นไปโดยสงบอีกต่อไป แม้ผู้ร้องจะครอบครองที่ดินพิพาทจนถึงวันที่ยื่นคำร้องคดีนี้ครบ ๑๐ ปีแล้ว ผู้ร้องก็ไม่ได้กรรมสิทธิ์ในที่ดินพิพาทโดยการครอบครองปรปักษ์ ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๑๓๓๒

นายประเสริฐ เสียงสุทธีวงศ์

บรรณาธิการ